

MTÜ Võrumaa Naiste Tugikeskus

Tulemuste ja mõju raport: aastad 2012-2014

MTÜ Võrumaa Naiste Tugikeskuse (edaspidi VNT) tegevuse eesmärk on tagada naistevastase vägivalda ohvrite ja nende laste turvalisus, mõistmine, asjatundliku nõu andmine ja igakülgne toetamine.

Tugikeskuse poolt osutatava kompleksteenuse ja toetavate lisateenuste kaudu on võimalik vägivaldaohvritest naistel vägivalda ringist väljuda ning luua nii endale kui lastele turvalisem ja helgem tulevik. Eesmärgi ja pikaajalise mõjuga tulemuste saavutamiseks peab tugikeskus oluliseks ka ennetavat tegevust, tihedat ja aktiivset võrgustikutööd ning teavitustegevuse kaudu avalikkuse hoiakute kujundamist – vägivald, sealhulgas naistevastane vägivald, on kuritegu, millele õigustus puudub.

Kompleksteenuse sisaldab: telefoninõustamine, juhtumipõhine nõustamine, turvakoduteenus, psühhoteeraapia, juriidiline nõustamine koos kliendi esindamisega kohtus, psühholoogiline nõustamine klientide lastele.

Toetavad lisateenused: pere-eelarve nõustamine, võlanõustamine, abi lastekasvatusküsimustes, tegevused lastega, toidu- ja riideabi, abi töökoha ja uue elukoha leidmisel, kolimisel jms.

Kuidas meie organisatsioon ühiskonnas muutusi loob?

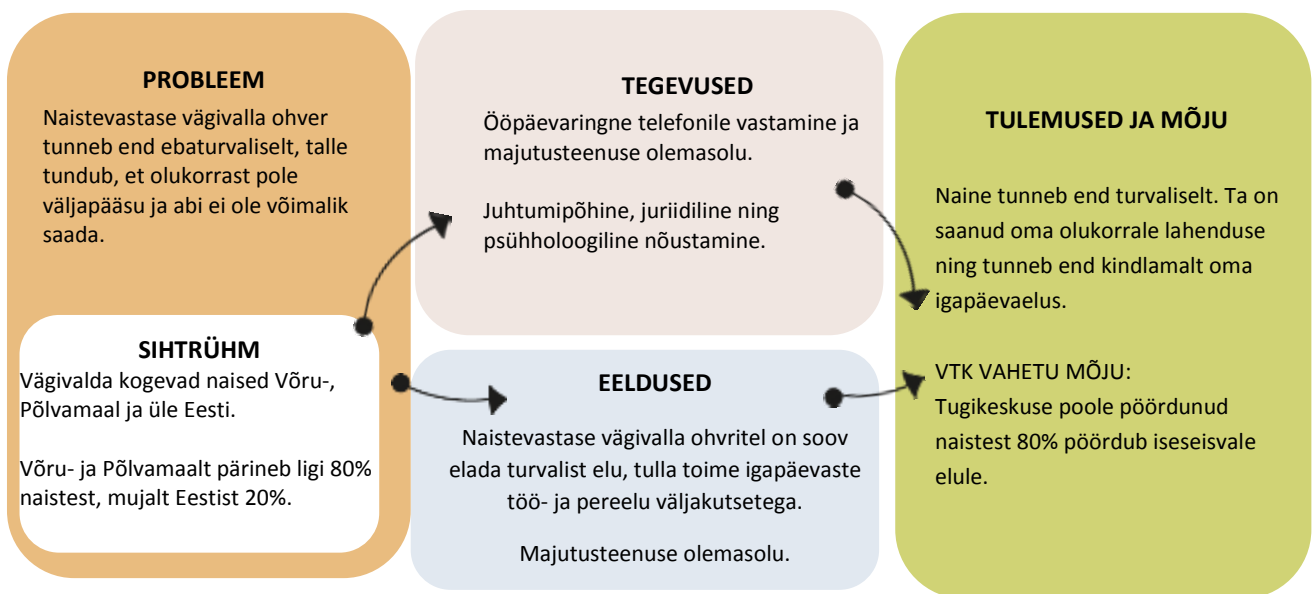
Indikaatorid	2012	2013	2014	Muutus viimasel aastal
Turvakodu teenust vajanud kokku (naised üksi ja koos lastega – N, L)	12 (N8; L4)	30 (N18; L12)	29 (N13; L16)	-3%
Osutatud esmanõustamist (kordades)	101	110	129	17%
Osutatud juriidilist ja psühholoogilist nõustamisteenust (kordades)	98	165	190	15%

** Märkus: teenused on kõigile naistele, sõltumata emadusest*

Kuidas läheb meil organisatsioonina?

Indikaatorid	2012	2013	2014	Muutus viimasel aastal
Läbiviidud projektide kogumaht €	31 550	46 166	41 838	-9%
Saadud annetused €	335	228	3680	1514%
Püsivabatahtlike arv	3	3	4	33%
Palgatöötajate arv	1,5	1,5	2	33%
Läbiviidud avalike ürituste ja koolituste arv	3	5	7	40%

Soovitud mõju 1: Vägivalla ohvriks langenud naine tunneb end turvaliselt ja enesekindlalt. Ta on saanud lahenduse lootusetuna tundunud olukorrale ning läbi selle lahkunud vägivalla ringist.¹

¹ Parempoolses kastis näitab 'iseseisvale elule pöördumise osakaal' **kompleksteenust saanud naiste (sh turvakoduteenusel viibimine) naiste elumuutust**, mis seisneb vägivaldse suhte lõpetamises ja vägivaldsest partnerist eraldi elama asumist koos abielu lahutamise, laste hooldusõiguse ja elatise maksmise küsimuste lahendamise ning vara jagamisega. Nende naiste kohta on tugikeskusel faktilised andmed olemas.

(Kõigi teiste pöördunute ja teenuseid saanud naiste kohta on küll statistika ja asutusesisene info, kuid üks-ühele vastavat protsentuaalset tulemit arutada on keerulisem, sest vastavalt VTK eetikakoodeksile ei otsi tugikeskus kliente pärast kliendisuhete lõppemist ise üles. Tagasiside pärineb nendelt, kes ise seda omaalgatusel annavad.)

Kaisa lugu (nimi muudetud, pöördumise hetkel 25-aastane)

„Pöördusin 2014. aastal Võrumaa Naiste Tugikeskuse poole, kuna mujalt abi ei saanud. Minu olukord tundus lootusetu ning olin väsinud. Olin elanud kaks aastat koos vägivaldse mehega. Mees kasutas vaimset, füüsilist ja seksuaalvägivalda. Samuti löhkus minu riideid ja esemeid (majanduslik vägivald). Vägivaldses suhtes olles sündis ka esimene laps. Ka lapse suhtes oli mees vägivaldne. Lahkusin mitu korda mehe juurest, kuid läksin tagasi. Kuna ta lubas alati, et kõik muutub ning ta ei löö mind ega last enam kunagi. Kartsin ka, et ma ei saa üksinda rahaliselt hakkama saada.

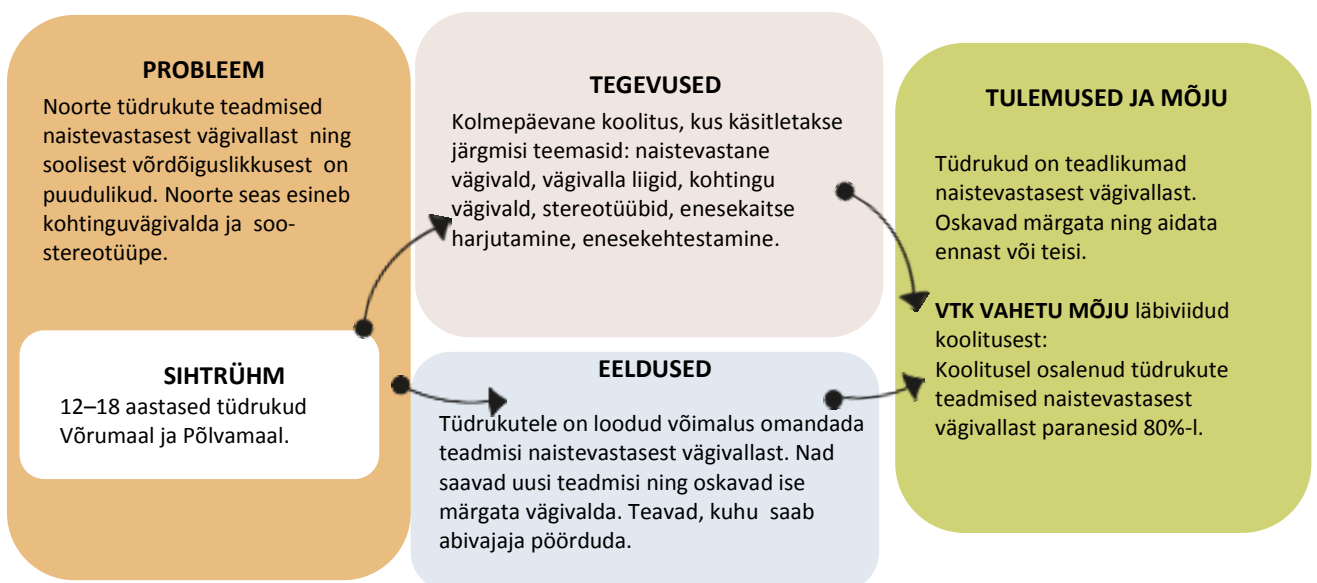
Lõpuks kolisin vanemate juurde elama. Mehe poolt jätkus vaimne vägivald – jälitamine, ähvardamine, manipuleerimine ning lapsega kohtumiste ajal ka füüsiline vägivald minu suhtes.

Koheselt, kui pöördusin tugikeskuse poole tundsin, et mind mõistetakse. Tundsin, et töötajad on kompetentsed, usaldusväärsed ning toetavad. Tugikeskuses sain koheselt juriidilist ning psühholoogilist abi. Juristi poole sai pöördutud lapse hooldusõiguse muutmise ja suhtluskorra määramise osas. Kuna mees ei jätnud mind ja last rahule, ning kuna tal oli õigus lapsega kohtuda, korraldas tugikeskus lapse ja isa kohtumisi.

Tänu sellele, et usaldas tugikeskuse töötajaid ning toimus pidev koostöö, sain lõpuks lapse ainuhooldusõiguse. Samuti määrati mehele lähenemiskeeld nii lapse kui minu osas. Nüüd, poolteist aastat hiljem olen õnnelik, et tegin otsuse pöörduda Võrumaa Naiste Tugikeskuse poole. Tugikeskusest sain igakülgset abi alati, kui seda vajasin. Ning julgen öelda, et see on ainuke koht, kust naised saavad abi.

Julgustan naisi lahkuma vägivaldsest suhtest, kuna eelkõige kahjustab selline suhe last. Samuti mõjub ka endale laastavalt. Usalda ja kuula inimesi, kes on sinu kõrval. Nende abiga saad vägivallavaba elu tagasi. Usun, et kui oleks teadnud, millist toetust ma saan, oleksin lahkunud vägivaldsest suhtest varem. Ainult sina ise saad vägivaldset suhet lõpetada.“

Soovitud mõju 2: Tüdrukutele suunatud koolitused aitavad kujundada arusaamist võrdväärsest partnerlussuhtest naise ja mehe vahel ning ennetada naistevastase vägivalla ohvriks sattumist. Varane partneri vägivaldse käitumise märkamine võimaldab vägivaldse suhte lõpetada algstaadiumis. Koolitused annavad ka praktilisi oskusi.

Koostöös Eesti Naisteühenduste Ümarlauaga (ENÜ) oleme korraldanud aastatel 2012, 2013 ja 2014 “Naistevastase vägivalla ennetamise ja soolise võrdõiguslikkuse”² koolitusi tüdrukutele vanuses 12–18 eluaastat.

Koolitus on kolmepäevane. Koolitus on olnud alati rohke huvi ja suure osalejate arvuga. Sageli osalevad naistevastase vägivalla ohvrite lapsed. Need naised leiavad, et see on vajalik koolitus nende tütardele.

- Esimesel päeval vaatame üle olulised mõisted. Arutame, kuidas kasvatatakse poisse ja kuidas tüdrukuid. Läbi muusikavideote ja reklaamide analüüsimise naise rolli ühiskonnas.
- Teisel päeval räägime naistevastasest vägivallast – vägivalla liigid, vägivallaga seonduvad müüdid, vägivalda puudutavad seadused. Mida teha, kui oled kogenud vägivalda. Räägime romantilistest suhetest ja peresuhetest. Kuidas paarisuhtes ära tunda vägivalla esimesi märke.
- Kolmandal päeval räägime haridusest, karjäärist, konfliktide lahendamisest ja enesekehtestamisest. Samuti harjutame, kuidas öelda “ei”. Koolituse lõpetame praktilise enesekaitse koolitusega.

Tagasiside on olnud alati positiivne. Noored tüdrukud leiavad, et nendel teemadel peaks ka koolis rääkima. Huvipakkuvad teemad on vägivalla liigid, kohtingu vägivald, stereotüübid, abi saamise võimalused, aga ka inimkaubandus ja prostitutsioon. Praktiline enesekaitse koolitus tekitab elevust ning põnevust.

Koolituse esimesel päeval palume täita küsimustiku, sama küsimustik täidetakse ka viimasel päeval. Nendest vastustest saame tagasisidet, et tüdrukute hoiakud ja teadmised on alati muutunud. Statistika on saadud küsimuste vastuste võrdlusest enne koolituse läbimist ja koolituse lõpus, sealt tuleb ka see 80%. Muutunud on kõigi koolituse läbinute teadlikkus, mõnel näiteks 60% , mõnel 90% ulatuses. Tüdrukute enesehinnang tõuseb, nad oskavad märgata vägivaldse käitumise mustreid ja ennast kehtestada.

Näide. Koolitusel osalenud 16-aastase tüdruku peres esines nii füüsilist, psühholoogilist kui ka majanduslikku vägivalda. Tema ema ei võinud käia tööl, sest mees ei lubanud, sest “naise koht on kodus ja mees perekonna pea”. Raha majapidamiskuludeks pidi naine mehelt alati küsima ja kulutused ette näitama – põhjendus „naised ei oska rahaga ümber käia”. Füüsilist vägivalda põhjendas mees armastuse tõttu enesevalitsemise kaotamisega.

Tüdruk oli sellise suhtumisega üles kasvanud ja pidas olukorda normaalseks. Pärast koolitust soovitas tüdruk emal abi otsida. Naine pöördus tugikeskuse poole ja pärast ligi aasta kestnud koostööd õnnestus naisel vägivaldsest suhtest väljuda, leida töö, üürikorter ja saada lastele nende isalt elatis.

² Teadlikkus võimaldab vägivallamustreid märgata nii oma suhetes kui ka oma lähedaste ja sõprade puhul ja asuda probleemi lahendama või juhtida sellele tähelepanu. Ühiskonnas kujunenud stereotüübib asetavad naised meestest madalamale: nt kodutööd ja lastekasvatamine on naiste asi, mees peab saama teha karjääri.